

KHÓI MÂY YÊN TỬ

“Điện Diên Hiền, hiền sĩ tranh đua
Sáng đạo nhân, nhân tài hiển kế.”

HÔI THỨ NHẤT

RỪNG BẢO LÂM TAM KIẾT ĐI SẴN
NÚI YÊN TỬ KÊU RAN TIẾNG HẠC

Mùa xuân năm Mậu Thìn (1208). Trời Đông Bắc xanh cao và trong vắt. Từ Bảo Đài nhìn về Yên Tử núi tiếp núi chạy theo hình cánh cung khổng lồ bao bọc lấy khu rừng Bảo Lâm rậm rì với những tán cây lim, bồ đề, vàng tâm cổ thụ cành lá xum xuê chen lẫn những cây tấu mật cao vút, lừng lững đung đưa trong nắng thu vàng nhạt. Dọc theo các con suối, hoa rừng đủ màu rực rỡ như những đàn bướm rập rờn. Những nếp nhà sàn chon von bên sườn núi, nếp mình sau tán cây giống như những chiếc khuy trai đính lên vạt áo màu xanh lam. Từ sau mỗi nếp nhà lan tỏa vạt khói cơm chiều mỏng tang, quyện với mây chiều chờn vờn ôm ấp lấy triền núi đá khiến lòng người bỗng bẽnh một cảm giác yên bình, thơ mộng. Thảng nghe tiếng vượn hú gọi bầy trong

khe núi và tiếng hoẵng kêu bên bờ suối, tiếng chim hót trên các vòm lá. Gió chiều nhẹ nhẹ xô nghiêng những khóm trúc mảnh để làm vọng lên từ đó một bản đàn bất tận, du dương của rừng chiều Đông Bắc.

Từ sâu trong rừng Bảo Lâm, xuất hiện một đoàn trai tráng chừng hơn hai chục người, tay cầm cung tên cúi rạp trên mình ngựa, reo hò huyền ảo, đuổi theo một con hổ xám bị trúng tên đang rên hồng hộc, rẽ cây ào ào chạy về phía bãi lau sậy um tùm bên kia con suối Long Nguyên. Trên đùi trái con mãnh hổ vẫn còn lủng liểng mũi tên có lẽ đã cắm lút sâu vào tận xương bởi một cánh tay thiện xạ có sức lực phi thường. Nó chạy băng qua dòng suối, im lặng giấu mình giữa đám lau sậy bạt ngàn. Đoàn người dừng lại trên mỏm đá gan gà nhẵn thín, nhìn sang bên kia suối phân vân tìm kiếm. Mọi dấu vết của con mãnh thú đã bị nước suối rửa sạch và bãi lau sậy khỏa lấp. Họ chỉ thấy những bông lau trắng phau phơ phất, suối reo róc rách đầy bí hiểm. Cầm đầu đoàn người đi săn là ba tráng sĩ mặc áo bào màu xanh lục, khăn quấn trên đầu hình chữ nhật và đai lưng bằng gấm đều có màu huyết dụ. Đó là ba anh em nhà họ Trần. Người nhiều tuổi nhất khoảng hai sáu, hai bảy là Trần Thừa có dáng vẻ thư sinh tao nhã, mặt vuông chữ điền, mũi cao, trán rộng, cưỡi con ngựa trắng. Hai chàng kia còn rất trẻ, mười tám tuổi, nhưng vóc người cao to vạm vỡ, cưỡi hai con ngựa ô đen bóng như bồ hóng. Trần Tự Khánh lưng dài, vai gấu, gò má cao, mắt đen và sáng nhưng nhân trung lệch và lộ hầu.

Trần Thủ Độ miệng rộng, mắt xếch, lông mày lười mác, tai to, cánh mũi dày, giọng nói sang sảng như chuông. Hai chàng thiếu niên dũng sĩ toan hăm hở lợi qua suối nhưng Trần Thừa vội ngăn lại. Họ nhìn nhau không nói nhưng đều hiểu rằng việc lợi suối, rẽ lau sậy tìm kiếm mãnh hổ giữa bãi lầy là điều mạo hiểm. Đoạn suối Long Nguyên này là chỗ hợp lưu của nhiều nhánh suối nhỏ, chuẩn bị đổ nước ra sông Diển Vọng nên hình thành một bãi lầy rộng vài trăm mẫu, lau sậy um tùm. Con hổ xám khôn ngoan lúc này đã nằm im nín thở và nắng đã xiên khoai, lợt dần theo bóng hoàng hôn mờ tím.

Trần Thủ Độ xốc lại cây cung khoác trên vai, tay xoay xoay đốc kiếm bên hông, cau mày nhìn sang bãi lau lẫm bẫm nói:

- Tiếc thật! Anh em mình vất vả mấy ngày mà chỉ săn được một lũ thỏ, cây nhãi nhép. Con hổ xám này bị thương từ trong rừng bồ đề, dồn mãi đến đây tưởng đã chắc ăn thì mất hút.

- Còn nhiều dịp khác nữa, nó không thoát nổi tay cung của anh em mình đâu. - Trần Tự Khánh an ủi.

- Hận một điều là khi đi, đệ đã hẹn với lão bá và Dung muội rằng sẽ mang xác hổ xám rừng Bảo Lâm về xả thịt, bóc xương nấu cao cho thỏa chí bình sinh.

- Nhưng số thỏ, cây này cũng đủ chứng minh tài nghệ bắn cung của Thủ Độ, đáng để Dung muội ngưỡng mộ rồi.

- So với Tự Khánh thì đệ còn thua một bậc.

- Có một con cây xạ hương, Tự Khánh này xin nhường Thủ Độ làm quà cho Dung muội.

- Hai ta nghe lời lão bá, noi gương huynh trưởng đọc binh thư, luyện rèn cung kiếm là để nuôi chí lớn, lúc ẩn mình diệt trừ ác thú, khi ra đời vung ba tấc kiếm dẹp yên thiên hạ. Một lũ thỏ, cây yếu ớt kia đâu có săn được nghìn, vạn con cũng vẫn chỉ như là mài gươm xó bếp thôi.

Trần Thừa liếc nhìn sang Thủ Độ mỉm cười. Chàng rất hài lòng về tài năng và khí phách của người em họ mà cha đã có ý lựa chọn làm rể trong nhà. So với Tự Khánh, Thủ Độ chỉ hơn có vài tháng tuổi nhưng già dặn và chín chắn hơn nhiều, làu thông kinh sử, sâu sắc trong từng lời nói. Họ Trần xuất thân từ miền rừng núi Đông Bắc, trải mấy đời xông pha đi mở đất khai hoang, lúc đầu dừng chân ở Tức Mạc, sau lại phiêu dạt sang miền Thái Đường - Hải Ấp, nơi giao nhau giữa sông Nhị Hà và sông Hải Triều để sinh cơ lập nghiệp. Đến nay cha chàng là Trần Lý đã trở thành chủ ấp giàu có, công đức thấm nhuần cả một vùng quê sông nước bao la, cá nhiều, ruộng lắm. Để giữ cơ nghiệp tổ tiên nơi đất mới nên họ Trần cách mấy đời lại thông gia với nhau, rất hiếm khi kết hôn với người ngoài họ. Trần Thị Dung, em gái của chàng từ lâu đã có tình ý với Thủ Độ. Hai người trò chuyện với nhau rất tâm đồng ý hợp. Cha chàng cũng rất mến tài Trần Thủ Độ, ngầm ý vun vào cho Trần Thị Dung.

Ông khen Thủ Độ dẫu mồ côi cha, nhà nghèo nhưng sớm có chí lập thân, học rộng biết nhiều, siêng năng luyện võ. Các môn võ bí truyền của tổ phụ Trần Kính ông đều ân cần dạy hết cho con trai thứ hai Trần Tự Khánh và người cháu họ Trần Thủ Độ. Đối với sự lựa chọn của cha và em gái, Trần Thừa không có điều gì phải phàn nàn. Chàng chỉ mơ hồ cảm thấy một nỗi lo phấp phồng cho hạnh phúc của Dung muội mà không thể lí giải vì sao. Hình như trong con người Thủ Độ lí trí quá mạnh mẽ. Liệu điều ấy có can hệ đến mối tình của Dung muội? Có lúc chàng phân vân tự hỏi lòng rồi lại cười thầm, tự an ủi rằng mình quá đa cảm, suy nghĩ lẩn thẩn...

- Huynh trưởng nghĩ gì mà đăm chiêu thế? - Thủ Độ lại gần nắm dây cương và hỏi.

- Ta đang chợt nhớ lời Dung muội dặn phải về sớm, kịp lễ mừng thọ cha sáu mươi tuổi và mở hội phát chẩn cho dân nghèo nhân ngày rằm tháng Bảy xá tội vong nhân.

- Dung muội cũng dặn riêng đệ như vậy, nhưng từ nay đến bữa đó còn những bảy ngày, huynh trưởng đừng lo.

- Có lẽ sau lễ mừng thọ cha cũng nên bàn dần đến chuyện của Thủ Độ và Dung muội.

- Huynh trưởng hỏi đến thì đệ mới dám thưa. Dung muội còn trẻ, đường công danh sự nghiệp của đệ còn chưa rõ, nên theo ý đệ cứ thư thư một vài năm cũng

chưa muộn. - Nói đến đây Thủ Độ lảng sang chuyện khác. - Dung muội hôm đi còn dặn đệ tìm bắt mấy con tê tê đem về lấy vẩy đưa vào bài thuốc “Gia vị quy tỳ” để bá mẫu dùng cho thêm cứng gân, sáng mắt. Đệ cũng vừa tìm được khóm lan vẩy rồng đang nhú lên mười lăm giò hoa rất mập mạp. Chỉ ít ngày nữa nó sẽ nở thành mười lăm đàn bướm vàng rực rỡ tặng Dung muội tròn mười lăm tuổi. Lát nữa huynh trưởng xem có ứng không.

- Thời thế thật nhiều nhường, chẳng biết sẽ loạn lúc nào. Ta lo rồi Dung muội sẽ khổ.

- Vâng, theo thiên nghi của đệ thì Lý triều đời bại đến mức này, nước nhà sinh loạn là cái chắc.

- Hình như sau ngày Phạm Bình Di bị vua Lý Cao Tông bắt giam, thuộc hạ là Quách Bốc muốn đem binh từ Hoan - Ái về Thăng Long làm phản. - Trần Tự Khánh họa theo.

- Vua ở ngôi cao thì dân loạn, triều thần bên dưới toàn một lũ ngu dốt, xu nịnh, dối trên lừa dưới mà không loạn mới là sự lạ. - Thủ Độ bàn thêm.

Trần Thừa thở dài, chỉ tay ra xung quanh và nói:

- Giang sơn gấm vóc tươi đẹp nhường này mà dân đói khổ, xóm làng xơ xác, quốc khố trống rỗng, khắp chợ cùng quê tiếng than dậy đất khiến lòng ta đau xót.

Tự Khánh trợn mắt nghiêng răng quay sang nói với Thủ Độ:

- Hôm qua, trong núi Tràng Bạch nhìn thấy thằng sai nha của quan huyện đánh đập tàn nhẫn đám dân phu đi đào than vì không đủ hàng giao cho khách buôn dưới thuyền, nếu không có huynh trưởng can ngăn, hai anh em mình đã cho nó vài nhát kiếm.

- Thời nào cũng vậy, dân có thể chịu được khổ chứ không chịu được bất công. - Thủ Độ tiếp lời Tự Khánh. - Mầm loạn nằm ở ngay trong đám người mũ cao áo dài quanh ngai vàng mà vua Lý Cao Tông u mê không biết. Lý triều kể từ Thái tổ Lý Công Uẩn gây dựng đến đời Cao Tông vừa tròn hai trăm năm, đã từng lập nên bao võ công hiển hách mà nay không ngờ sự nghiệp sắp tan thành mây khói.

Trần Tự Khánh hăng hái nói:

- Ông Trời cho chúng mình cơ hội lập công danh. Họ Trần ta vẫn có cha và huynh trưởng, võ có đệ với Thủ Độ, lại có thêm cậu ruột chúng mình là Tô Trung Tự, nếu chiêu mộ dân binh nổi dậy chẳng mấy chốc lấy được kinh thành Thăng Long. Ta đem binh cướp lấy ngai vàng, tôn cha làm hoàng đế, huynh trưởng làm tướng quốc, cậu Tô Trung Tự nắm quan ngự lâm, còn đệ với Thủ Độ chia quân trấn giữ hai mặt Bắc - Nam...

- Im ngay, Tự Khánh! Chuyện tày đình sơ sẩy là chết cả họ không có đất chôn, sao người hồ đồ, vội vã thế! - Trần Thừa quát lên.